

Asia: VN/29084/2024

Lausuntopyyntö luonnoksesta luonnonsuojelulain muuttamiseksi - ennallistamissuunnitelma ja luonnonarvomarkkinoiden edistäminen

Lieventämishierarkiavelvoite ja luontoteko

Valitkaa alla olevista näkemyksenne mukainen vaihtoehto ja esittäkää sille perustelut lausunrossanne.

Vaihtoehto 1: Kestävyysraportointiin velvollisten yritysten pitäisi osoittaa kirjanpitolain mukaisella raportoinnillaan noudattavansa lieventämishierarkiaa, jotta niiden luontoteko voidaan hyväksyä rekisteriin. Velvollisuus ei ulottuisi yrityksiin tai muihin oikeushenkilöihin, joita kestävyysraportointivelvollisuus ei koskisi eli esimerkiksi pieniä ja keskiuuria yrityksiä, eikä esimerkiksi kuntia tai yksityishenkilöitä.

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Euroopan parlamentin ja -neuvoston luonnon ennallistamisesta antaman asetuksen mukainen kansallisen ennallistamissuunnitelman laatiminen on kannatettava lisäys luonnonsuojelulakiin ja se tulee tehdä.

Säännösten mukaisesti tuotettujen luonnonarvohehtaareiden käyttäminen myös yritysten ympäristövastuullisuuteen sekä yhteisöjen ja kansalaisten vapaaehtoisin luontotekoihin on tarpeellista. Suurin osa luontoa haittaavasta toiminnasta ei kohdistu suoraan johonkin alueeseen, vaan on välillistä. Myös näille luontohaitoille tarvitaan yhteismitallinen hyvitysmalli. Mallissa tulee kuitenkin huomioida, että haittoja ei ainakaan toistaiseksi osata laskea yhteismitallisesti. Mahdollisuuksia haittojen määrän laskemiseen tulee selvittää. Niin kauan, kun hyvityksen määrään verrannollista haittojen laskentatapaa ei ole, hyvitysten määrä ei tule lukuarvoina verrata haittojen määriin esimerkiksi sanomalla, että yritys kompensoi kaikki luontohaittansa luonnonarvohehtaarimäärällä x. Yritys voi kuitenkin kertoa, että tiedostaa tuottavansa x luontohaitat (jotka on mahdollisesti jopa laskettu mittarilla y) ja on halunnut siksi myös tuottaa luontohyötyä ostamalla z luonnonarvohehtaaria. Tästä voi syntyä jopa positiivista kilpailua yritysten välille, että kuka on Suomen suurin (tai vaikka kunnan suurin) luonnonarvohehtaarien hankkija.

Luonnonarvohehtaarien tuottamispuolen laskentaa on erittäin tärkeää muuttaa niin, että luontoarvoiltaan jo valmiiksi merkittävien metsien suojelu tuottaa merkittävästi luonnonarvohehtaareja. Nykyisin olemassa olevien luontoarvoiltaan arvokkaiden metsien suojelu tuottaa hyvin vähän luonnonarvohehtaareja, jolloin on iso riski, että ne hakataan ja luontoarvot menetetään. Kompensaatiokohteiksi taas etsitään huomattavasti heikompien luontoarvojen metsiä, jotka kehittyvät hyvin 30 vuoden aikana, mutta eivät silloinkaan todennäköisesti saavuta jo valmiiksi luontoarvoiltaan merkittävän metsän tasoa. Käytännössä suojelu poistaa metsän keskimääräisestä talousmetsän kehityskulusta, jolloin luonnonarvohehtaarien lisäys voidaan laskea esimerkiksi kaavalla: suojeltavan metsän luonnonarvohehtaarit 30 vuoden päästä miinus keskimääräisen talousmetsän luonnonarvohehtaarit. Aiheen tutkijoilla taitaa tätä varten jo ollakin oma perusteltu laskentatapansa. Luonnonarvohehtaarien täytyy kuitenkin olla lisäistä eli erinäisiä metsätalouden säästökohteita ei tule olla mahdollista käyttää kompensaatina.

Jotta Suomen kansainväliset sitoumukset voidaan saavuttaa, tulee ryhtyä toimiin ekologisen kompensaaation siirtämiseksi vapaaehtoisesta pakolliseksi.

Lainsäädännön pitää mahdollistaa ekologisen kompensaaation ja muun yksityisen rahan mahdollisimman tehokas käyttö luonnonsuojelussa. Esimerkiksi kansallispuistoon liittyvä, muu kuin valtion omistama, alue tulee voida omistajan hakemuksesta liittää kansallispuistoon yksityismaan luonnonsuojelualueena. Tämä sekä lisää luonnolle tärkeitä yhtenäisiä suojelualueita että luo kannustavan mahdollisuuden tuottaa esimerkiksi ekologista kompensatiota kiinnostavilla sijainneilla.

Yrityksenä Aallokas Oy on tehnyt ekologisen kompensaaation laskentaa ja aktiivisesti pohtinut mahdollisuutta tuottaa luonnonarvohehtaareja myös itse. Näemme, että parhaan luontohyödyn tuottamisen mahdollistava lainsäädäntö on avain sekä luonnonsuojelun että yritystoiminnan tehostamiseen tällä sektorilla.

Aalto Matti
Aallokas Oy